

LJMC

LATVIJAS JŪRAS MEDICĪNAS CENTRS

Ziemeļu diagnostikas centrs

Vecmīlgrāvja 5. līnija 26, Rīga, LV-1015

Telefons reģistrācijai: +371 67889000, www.ljmc.lv

PACIENTA APTAUJAS LAPA UN INFORMĒTA PIEKRIŠANA DATORTOMOGRĀFIJAS IZMEKLĒJUMAM

Kas ir datortomogrāfija un kā tiek iegūts attēls?

Datortomogrāfija (DT jeb CT – *computed tomography*) ir medicīniskās attēldiagnostikas metode, kurā tiek izmantots rentgena starojums un dators, kas apstrādā iegūtos datus. Procedūras laikā pacients guļ uz kustīga galda, kas lēnām pakāpeniski kustās cauri iekārtas gredzenveida daļai (*gentrijam*), kur atrodas rentgena spuldze un detektori. Rentgena lampai rotējot ap pacientu un detektoriem uztverot cauri pacientam izgājušos rentgena starus no dažādiem leņķiem, iegūst ļoti detalizētus 3D attēlus ar slāņa biezumu mazāku par 1 mm. Attēlu kontrasts ir atkarīgs no audu spējas absorbēt rentgenstarojumu dažādās pakāpēs. Iegūtie attēli ļauj precīzi izvērtēt orgānus, kaulus un asinsvadus, identificēt patoloģiskas izmaiņas, piemēram, iekaisumus, jaunveidojumus vai citas struktūru izmaiņas.

Kā notiek datortomogrāfijas izmeklējums?

DT izmeklējums ir ātrs, nesāpīgs un precīzs, un parasti pacientam nerada diskomfortu. Procedūras laikā svarīgi noņemt metāliskus priekšmetus (piem., siksnu ar metāla detaļām, rotaslietas, matu sprādzes u. c.), jo tie var pasliktināt attēla kvalitāti un palielināt saņemto starojuma dozu. Izmeklējuma laikā jāguļ mierīgi un nekustīgi, lai attēli būtu skaidri. Krūškurvja un vēdera dobuma izmeklējumos medicīnas personāls var lūgt īslaicīgi aizmurt elpu (aptuveni 5-15 sekundes). Šīs norādes ir svarīgi precīzi ievērot. Tas ietekmē izmeklējuma kvalitāti. Saziņa ar personālu notiek caur sarunu ierīci. Kopējais izmeklējuma ilgums parasti ir 15-30 minūtes un ir atkarīgs no izmeklējamās ķermeņa daļas. Ja paredzēta kontrastvielas ievade, pirms izmeklējuma var lūgt neēst 2-4 stundas. Ievadot kontrastvielu vēnā, iespējama īslaicīga siltuma vai karstuma sajūta un/vai metāliska garša mutē. Tā ir normāla reakcija. Pēc izmeklējuma ieteicams uzņemt vairāk šķidruma, lai kontrastviela ātrāk izvadītos no organisma.

Kas jāievēro pirms izmeklējuma?

- **Nosūtījums.** Izmeklējumu var veikt tikai ar ārsta nosūtījumu (ģimenes ārsta vai speciālista).
- **Asins analīzes.** Ja paredzēta kontrastvielas ievade, pirms izmeklējuma jānosaka kreatinīna līmenis un glomerulu filtrācijas ātrums (GFĀ), lai izvērtētu nieru darbību. Analīzes ir derīgas 1 mēnesi.
- **Metāla priekšmeti.** Pirms izmeklējuma jānoņem rotaslietas un citas metāla detaļas no izmeklējamās ķermeņa daļas, jo tās var traucēt attēlu kvalitāti.
- **Uzturs.**
  - Ja vēdera dobuma izmeklējums paredzēts līdz plkst. 12.00 – nedrīkst ēst.
  - Ja pēc plkst. 12.00 – no rīta atļautas vieglas brokastis (augļi, dārzeņi, jogurts).
- **Šķidruma uzņemšana.** Iepriekšējā dienā jāizdzer vismaz 2 litri ūdens. Izmeklējuma dienā ieteicams izdzert apmēram 500 ml ūdens, savukārt nākamajā diennaktī – vismaz 2,5 litrus. Kafijas lietošana nav ieteicama.
- **Iepriekšējie rezultāti.** Vēlams līdzīgi paņemt iepriekšējo izmeklējumu atbildes salīdzināšanai.
- **Diabēta pacientiem.** Ja lieto medikamentus, kas satur metformīnu, tos nedrīkst lietot 2 dienas pirms izmeklējuma.

Kādos gadījumos datortomogrāfiju neveic?

- **Grūtniecība.** DT izmeklējumi nav ieteicami grūtniecības laikā, izņemot neatliekamus gadījumus, kad izmeklējumā iegūstamā informācija būtiski atsver potenciālo risku mātei un auglim.
- **Intravenozas kontrastvielas kontraindikācijas:**
  - zināma **alerģija pret jodu saturošu kontrastvielu;**
  - būtiski **nieru darbības traucējumi** (paaugstināts kreatinīna līmenis vai samazināts GFĀ).

Datortomogrāfijas izmeklējumu ar kontrastvielu riska faktori

- **Biežākās reakcijas.** Kontrastvielas ievades brīdī iespējama īslaicīga siltuma vai karstuma sajūta ķermenī. Ļoti reti var parādīties slikta dūša, vemšana vai vieglas alerģiskas reakcijas.
- **Vēlīna tipa reakcijas.** Dažkārt pēc izmeklējuma var rasties aizdusa, ādas apsārtums, nātrene, nieze vai tūska. Šādos gadījumos nekavējoties jāsazinās ar ārstu.

**Ja Jums ir grūtības ilgstoši gulēt uz muguras,
par to iepriekš jāinformē ārsts vai medicīnas personāls.**

Vārds _____ Uzvārds _____

Personas kods _____ - _____ Augums (cm) _____ Svars (kg) _____

Lai izvairītos no nepatīkamām situācijām un nodrošinātu drošu izmeklējumu, lūdzam atzīmēt ar krustiņu pareizo atbildi:

1.	Sievietēm – vai pastāv iespēja, ka esat grūtniece?	Jā ☐ Nē ☐
2.	Vai Jums bijušas ķirurģiskas operācijas ar metāla implantiem (skrūves, plāksnes, stenti, breketes, lodes u.c.)? Ja “Jā”, lūdzu norādiet operācijas veidu, laiku un implanta tipu: _____	Jā ☐ Nē ☐
3.	Vai Jums iepriekš ir bijusi alerģiska reakcija uz medikamentiem ? Ja “Jā”, lūdzu precizējiet: _____	Jā ☐ Nē ☐
4.	Vai Jums ir astma , kurai nepieciešama ārstēšana?	Jā ☐ Nē ☐
5.	Vai Jums ir nieru vai aknu slimības ?	Jā ☐ Nē ☐
6.	Vai Jums ir vairogdziedzera slimības ?	Jā ☐ Nē ☐
7.	Vai Jums ir klaustrofobija (bailes no šaurām vai slēgtām telpām)?	Jā ☐ Nē ☐

Informētās piekrišanas apliecinājums

Parakstot šo anketu, es apliecinu, ka:

- sniegtā informācija ir patiesa un pilnīga;
- esmu informēts, ka iestāde neuzņemas atbildību par nepatiesas vai nepilnīgas informācijas sniegšanu;
- apzinos, ka mana sadarbība un uzvedība izmeklējuma laikā var ietekmēt attēlu kvalitāti, un apņemos rūpīgi ievērot medicīniskā personāla norādījumus (piemēram, elpas aizturēšanu);
- esmu saņēmis visu nepieciešamo informāciju par datortomogrāfijas izmeklējumu, tā būtību, iespējamajiem riskiem un komplikācijām;
- saprotu, ka izmeklējuma laikā ar kontrastvielu var rasties neparedzētas situācijas, kas var prasīt papildu medicīniskas procedūras, un piekrītu to veikšanai;
- apņemos nekavējoties informēt medicīnisko personālu par jebkurām pašsajūtas izmaiņām izmeklējuma laikā.

Esmu informēts, ka visa sniegtā informācija tiks apstrādāta konfidenciali un netiks izplatīta ārpus iestādes.

Es piekrītu datortomogrāfijas izmeklējumam (ar kontrastvielu / bez kontrastvielas) un samaksai par izmeklējumu.

Datums: _____ Paraksts: _____ (_____)

paraksta atšifrējums